
GESCHILLEN OVER ZEGGENSCHAP EN MEDEZEGGENSCHAP

OP ÉÉN LIJN MET DE MR

Als bestuurder of leidinggevende van een onderwijsorganisatie heeft u zeggenschap over de gang van zaken binnen de organisatie. De medezeggenschapsraad dient op concrete onderwerpen actief betrokken te worden. In de praktijk weet het bevoegd gezag de medezeggenschapsraad in verreweg de meeste gevallen zodanig te betrekken, dat er geen geschil ontstaat. Maar soms spant het erom, omdat het om een belangwekkend onderwerp gaat of omdat het bevoegd gezag en de MR het fundamenteel met elkaar oneens zijn. Deze bijdrage beschrijft in kort bestek hoe in zo'n situatie gehandeld moet worden.

De Wet medezeggenschap op scholen (Wms) schrijft voor dat aan iedere school met een eigen Brin-nummer een MR is verbonden, bestaande uit leden die uit en door het personeel (de personeelsgeleding) worden gekozen en leden die uit en door de ouders (de oudergeleding) worden gekozen. Een MR en een geleding zijn bevoegd 'tot bespreking van alle aangelegenheden, de school betreffende', en kan daarover voorstellen doen en standpunten kenbaar maken. Op dergelijke voorstellen moet het bevoegd gezag van de school, na overleg met de MR, binnen drie maanden een schriftelijke, gemotiveerde reactie geven. Het bevoegd gezag moet de MR ook (gevraagd of ongevraagd) tijdig voorzien van alle informatie die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijze nodig heeft. De Wms bevat een lange lijst van documenten die de MR in ieder geval dient te ontvangen, waaronder de begroting en het jaarverslag. Naast deze algemene rechten en bevoegdheden beschikt de MR en zijn geledingen over specifieke advies- en instemmingsbevoegdheden. Zo heeft het bevoegd gezag bijvoorbeeld de voorafgaande instemming van de MR nodig voor een besluit tot overdracht van de school aan een ander schoolbestuur. En de MR moet vooraf in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen over een belangrijke verbouwing aan het schoolgebouw.

VAN WEZENLIJKE INVLOED

Het advies van de MR moet gevraagd worden op een zodanig tijdstip, dat dit advies van wezenlijke invloed kan zijn op de besluitvorming. Het uitvoering geven aan of (als vaststaand) communiceren van plannen vóórafgaand aan het verkrijgen van MR-advies, is dus onverstandig. Bovendien behoort het bevoegd gezag de MR in de gelegenheid te

stellen met hem te overleggen voordat het advies wordt uitgebracht, en de MR - nadat het advies is uitgebracht - zo spoedig mogelijk schriftelijk in kennis stellen van 'de wijze waarop aan het uitgebrachte advies gevolg wordt gegeven'. Als het bevoegd gezag het advies niet of niet geheel wil volgen, moet het bevoegd gezag de MR in de gelegenheid stel-

NIET ZELDEN WORDEN DEZE PROCEDURELE VEREISTEN NIET OF ONVOLDOENDE IN ACHT GENOMEN

len nader overleg met hem te voeren alvorens het besluit definitief te nemen. Niet zelden worden deze procedurele vereisten niet of onvoldoende in acht genomen, waardoor dat soms alsnog moet gebeuren, met de nodige vertraging in besluitvorming tot gevolg.

ADVIESGESCHIL

De verschillende verplichte overlegmomenten zijn evenzovele mogelijkheden om met de MR op één lijn te komen over een onderwerp, waardoor een nog langduriger en kostbaar geschil voorkomen kan worden. Want, zo schrijft de Wms voor, wanneer het bevoegd gezag een besluit neemt waarbij het advies van de MR niet of niet geheel wordt gevolgd, wordt de uitvoering van dat besluit met zes weken opgeschort (tenzij de MR tegen onmiddellijke uitvoering van het besluit geen bedenkingen heeft). Binnen deze periode kan de MR een adviesgeschil voorleggen aan de Landelijke commissie voor geschillen Wms (Lgc Wms).

BAS VORSTERMANS

advocaat bij Cascade advocaten, b.vorstermans@cascadeadvocaten.nl

Het komt uiteraard voor dat de MR vindt dat hem om advies gevraagd had moeten worden, maar het bevoegd gezag dat heeft nagelaten. In zo'n situatie kan de MR binnen 6 weken nadat het bij de MR bekend wordt dat een besluit wordt uitgevoerd waarop het adviesrecht van toepassing is, hierover een geschil aanhangig maken bij de Lgc Wms, en daarbij aangeven wat zijn advies zou zijn geweest als dit wel zou zijn gevraagd. In beide situaties zal de Lgc beoordelen of het bevoegd gezag bij het niet of niet geheel volgen van het advies van de MR 'bij de afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen'. De indiening van een adviesgeschil door de MR schort (behalve tijdens de 6-wekentermijn) het besluit niet op, maar de Lgc kan in zijn uitspraak wel bepalen dat de uitvoering van het besluit moet worden stopgezet en/of teruggedraaid.

INSTEMMINGSGESCHIL

Uit het voorgaande blijkt dat het initiatief voor het voorleggen van een geschil aan de Lgc in geval van een adviesgeschil steeds bij de MR ligt. Bij een instemmingsgeschil ligt dat anders. Wanneer de MR zijn instemming aan een voorgenomen besluit van het bevoegd gezag heeft onthouden en het bevoegd gezag dat besluit toch neemt, kan de MR binnen zes weken de nietigheid van dat besluit inroepen. Dit geldt ook in de situatie waarin het bevoegd gezag verzuimd heeft de MR om instemming met het voorgenomen besluit te vragen. Dat betekent, dat het besluit geen rechtsgevolgen heeft. Het bevoegd gezag dat het instemmingsplichtige besluit toch wil nemen, heeft echter één escape: het kan de Lgc binnen zes weken na onthouding van de instemming om toestemming vragen om het besluit toch te nemen. De Lgc geeft het bevoegd gezag slechts deze toestemming als de MR de instemming in redelijkheid niet heeft kunnen onthouden of als er zwaarwegende omstandigheden zijn die het te nemen besluit van het bevoegd gezag rechtvaardigen. In deze situatie ligt het initiatief voor de indiening van een geschil bij de Lgc dus bij het bevoegd gezag.

ADVOCAATKOSTEN MR

Het bevoegd gezag of de MR kunnen ook een geschil aan de Lgc voorleggen over de naleving van de Wms of een onderwijswet jegens elkaar. Een regelmatig voorkomend voorbeeld daarvan heeft betrekking op de rol van de advi-

seur of advocaat van de MR. De Wms schrijft voor dat 'de redelijkerwijs noodzakelijke kosten van het raadplegen van een deskundige en het voeren van rechtsgedingen' van de MR in principe voor rekening van het bevoegd gezag komen. De voorwaarde die daarbij gesteld wordt, is dat het bevoegd gezag vooraf in kennis is gesteld van de te maken kosten. Wanneer de MR een advocaat inschakelt om hem te adviseren en bij te staan, zijn er drie argumenten voor het bevoegd gezag om de rekeningen van die advocaat niet te betalen: (1) het is niet noodzakelijk om deze kosten te maken, (2) de kosten die de advocaat maakt zijn onredelijk hoog en (3) het bevoegd gezag is niet vooraf in kennis gesteld van de kosten (bijvoorbeeld door een inschatting van de advocaat). Er ontstaat dan naast het advies- of instemmingsgeschil waarvoor de advocaat is ingeschakeld een tweede geschil, namelijk over de advocaatkosten. Dit tweede geschil is een nalevingsgeschil, omdat het betrekking heeft op de vraag of het bevoegd gezag op grond van de Wms verplicht is deze kosten te betalen, en kan dus eveneens aan de Lgc worden voorgelegd. Hier zit een (voor het bevoegd gezag) vervelend kantje aan: het nalevingsgeschil zelf – dus over de vraag of het bevoegd gezag de advocaatkosten moet betalen – leidt op zijn beurt ook weer tot kosten voor de MR-advocaat, en de kosten voor dat nalevingsgeschil moet het bevoegd gezag sowieso betalen. Dat wil uiteraard niet zeggen dat het nooit de moeite waard is de discussie aan te gaan over de advocaatkosten van de MR, maar hier moet weloverwogen in worden opgetreden. Zowel de MR als het bevoegd gezag kunnen binnen een maand na een Lgc-uitspraak beroep instellen tegen deze uitspraak bij de ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam. Voor deze procedure is het verplicht om zich door een advocaat te laten bijstaan.

CONCLUSIE

Het heeft om een veelvoud van redenen de voorkeur dat u met de MR op één lijn komt over onderwerpen waarin de MR een advies- of instemmingsrecht heeft. In de eerste plaats is er het belang van een goede verhouding met de MR als vertegenwoordiger van het personeel en de ouders. Daarnaast leidt een geschil met de MR tot stukkende besluitvorming en hoge kosten. In sommige gevallen is een geschil echter onontkoombaar. BSM